

Νέα γραφή της ιστορίας μας

[Άρθρα - Απόψεις](#)

03/04/2011

Γράφει ο μοναχός Μωυσής, Αγιορείτης

Η συστηματική αναθεώρηση της νεότερης ελληνικής ιστορίας και η προσπάθεια ερμηνείας της δημιούργησε δικαιολογημένα ερωτήματα σε πολλούς. Πού αποσκοπεί η ανατροπή και η νέα παρουσίαση γνωστών ιστορικών γεγονότων μετά δύο περίπου αιώνες; Την ιστορία δεν την έγραψαν παπάδες αλλά έγκυροι ιστορικοί. Έχουν μεγαλύτερη πιστότητα τα οθωμανικά αρχεία από τα ελληνικά; Θα πρέπει να μελετάμε την ιστορία με έγχρωμα γυαλιά;

Σήμερα δικάζονται, ψυχαναλύονται, ξεγυμνώνονται οι ήρωες της ελληνικής επανάστασης, ως να είναι υπαίτιοι μεγάλων κακών για τον τόπο μας. Ειρωνεύονται και σχολιάζονται εύκολα με σημερινά κριτήρια. Υπάρχει μία εντύπωση σαν να έσφαλαν για την ελευθερία της πατρίδος μας, σαν να λάθεψαν που αποτίναξαν τον τουρκικό ζυγό και έχυσαν το αίμα τους. Λυπάται κανείς να ακούει αυτά που ακούει από ιστορικούς μας, από νεοέλληνες σπουδαγμένους. Νομίζει κανείς πως αν κάπου συναντήσει σταυρό και λιβάνι θα μολυνθεί και γίνεται επισταμένη προσπάθεια αμέσως να απεμποληθούν και να αμαυρωθούν βίαια.

Οι ιστορικοί έγιναν αυστηροί δικαστές και αλάνθαστοι ψυχολόγοι. Η ανάγνωση της ιστορίας θέλει μεγάλη προσοχή για την πλήρη κατανόησή της και την καλή ερμηνεία της. Εικασίες, πειραματισμοί και νομιζόμενες λύσεις δυσλειτουργούν μέσα στην ιστορία. Η προσωπική αντίληψη, ο υποκειμενικός στοχασμός, η προκατάληψη, η προπέτεια δεν ανήκουν σε έναν ακριβή ιστορικό. Ούτε επιτρέπεται η κρίση παλαιών ιστορικών γεγονότων με σημερινά δεδομένα. Η ιστορία δεν είναι λογοτεχνικό είδος με μυθιστορηματικά στοιχεία. Δεν είναι χώρος όπου επιλέγεις χωρία γιατί προσκρούουν στην ιδεολογία σου. Αν απορρίπτει κανείς περιοχές γιατί φαίνεται να υπερισχύει η εκκλησιαστική επίδραση, συμβολή και επήρεια, λαθεύει σοβαρά και δεν είναι άψογος ερευνητής. Τότε έχουμε μονοδιάστατες αντιλήψεις και μονομερείς εντυπώσεις για ιστορικές περιόδους, πρόσωπα και γεγονότα.

Ατεκμηρίωτες θέσεις δεν ικανοποιούν ποτέ κανένα δίκαια απαιτητικό αναγνώστη. Λόγοι συνηθισμένοι ή μόνο για να πρωτοτυπούν, όταν κατατίθενται με έπαρση και δίχως ισχυρές αποδείξεις δεν θα έχουν δύναμη να παραμείνουν. Γενικολογίες ευφάνταστες απογοητεύουν τους γνήσιους αναζητείς της αλήθειας. Οι προπαγανδίζοντες νέες ιδέες στα πλαίσια μας νέας εποχής δεν είναι τίμιοι και συνετοί. Οι θέλοντες να ξαναγράψουν την ιστορία μας θα πρέπει να φέρουν βαρύ πνευματικό οπλισμό, ισχυρή αντικειμενικότητα, νέα αδιάσειστα στοιχεία, ύστερα από επίμονη και υπομονετική έρευνα και μελέτη. Οι πηγές δεν θα πρέπει να εκβιάζονται, η έρευνα να χειραγωγείται βάνουσα προς μία μόνη κατεύθυνση, ύστερα από υποβολιμαίες προτάσεις προς εξαγωγή συμπερασμάτων της απόλυτης αρεσκείας των εντολοδόχων.

Η ιστορία είναι ένας πνεύμονας του πολιτισμού μας. Κάποιοι μοντέρνοι διανοούμενοι, που χάρονται να δηλώνουν άθεοι, ξαναγράφουν και ξαναγράφουν την ιστορία μας, για να μας πουν ούτε λίγο ούτε πολύ πόσο ωραία περνούσαμε στην τετρακοσίων χρόνων σκλαβιά. Οι γνωστοί αυτοί προοδευτικοί εκσυγχρονιστές τονίζουν μόνο ότι μας ενώνει με τους άλλους και τίποτα από αυτά που μας διαιρούν. Θέλουν να παγιώσουν την ελληνοτουρκική φιλία με κουμπαριές και χοροτράγουδα με βάση την ξαναγραμμένη νεότερη ελληνική ιστορία.

Τα σημερινά προβλήματα με τους γειτόνους μας δεν λύνονται με το να ξαναγραφεί η ιστορία μας, αλλά με την προσεκτική ανάγνωση και ακρόαση των δυνατών μηνυμάτων της. Με τη λήθη, την άνοια, την παραγραφή ή μεταγραφή της ιστορίας δεν έχουμε αίσια αποτελέσματα για το παρόν και το μέλλον του μαρτυρικού τόπου μας. Μία συνείδηση βαλκάνια και όχι ελληνική αποτελεί μορφή προδοσίας ή μειοδοσίας στην εκπληκτική και ξεχωριστή ιδιαιτερότητα της νεοελληνικής ταυτότητας. Αξίζει να μελετάμε, να αγρυπνούμε, να είμαστε σε νηφάλια εγρήγορση, σε συνεχή ανάταση, σε μίσος του κακού, σε έρωτα του αγαθού, με καλή δασκάλα την ιστορία.

Ένας αγιορείτης μοναχός, ίσως πει κάποιος, ας κάτσει στο κελί του να κλαίει τις αμαρτίες του, να τραβά το κομποσχοίνι του και μάλιστα σε μέρες Σαρακοστής. Δεν είναι της ιδιότητας και ειδικότητός του η ενασχόληση με θέματα της ιστορίας. Όμως διαβάζοντας τον ιερό Χρυσόστομο να λέει "ουδέν πατρίδος γλυκύτερον ή πικρότερον γέγονεν" λυπήθηκα κι έγραψα αυτά που έγραψα. Συγχωρέστε με. Ο πολύς πόνος δεν με αφήνει να σιωπώ.